

יותר משהרוויחו. הוא הושפע ממסורת הבריטים שהיו השליטים, אבל יחד עם זאת התנגד להימצאותם שם, באופן חריף ובכחירה סופית, הוא חזר אל עצמו.

אשר לי, באופן אישי, מישפחתי מעולם לא התנגדה לנישואין מעורבים של מירח ומערב. כשהייתי בן 18 ורציתי להינשא, אמר לי אבא — זה מוקדם מדי, חכה שנתיים. כשהגעתי לגיל 20, אמר לי — בבקשה. למרות שג'ניפר היתה לא סתם אנגליה, כי אם מארד צפנית באנגליה. רק סבתא שלי אמרה — מה יהיה אם יהיו לה ילדים שחורים? אז יש לנו ילדים שחורים. יש לי הרושם, שלמעשה, העולם קטן מאוד וזו הסיבה שאני כליך אורח את הקולנוע. המאחד את כולם, אם כי לעתים בצורה מוזהרת מאוד.

סינמטקים

כדאי לראות

שלא כנכל השבועות הגרמניים הקודמים בסינמטקים, כאשר הסרטים הובאו להקרנות בודדות והחזרו אחריהם לגרמניה — לכן במקרה הטוב, היו העותקים מלווים בתרגום לאנגלית — מכילה התוכנית הנוכחית סרטים, שלא הוקרנו קודם לכן בארץ, וכולם בתרגום עברי.

ראשית אפשר להנות ממכה סירטי נשים, שנעשו בסוף שנות ה-70, סרטים המעידים כי בימאות גרמניה מקדימות, במידה רבה, את חברותיהן בעולם. אין זה רק עניין הקשור למינה של הבימאות, אלא לכל נקודת ההתבוננות, השקפת החיים והלקחים המוסקים. ככל הסרטים הללו ניכר כי נשים עשו אותם.

גרמניה, אם חיוורת שהוא ההפקה העשירה מכולם, חוזר אל מילחמת העולם השנייה, כדי להראות כיצד היא השפיעה על מעמד האישה, או ליתר דיוק על המיבנה הנפשי של האישה.

המוקרנים החודש (בתנאי שהצופה ניחן בסבלנות הדרושה כדי לפענח אותו). כסרט משמשים בערבוביה קטעי תעודה וסצינות מסוימות,

ז'ראר דפארדייה בתפקיד דנטון בסרטו של ואידה טוב, אך בלי תרגום

העלילה מתחילה ערב המילחמה, כשהגיבורה היא כלה צעירה וכנועה, ומסתיימת אחרי המילחמה, אחרי שאותה נערה תמה עברה את כל הזוועות בגפה, למרה להיאבק מול עולם ומלואו, ללא גבר לצידה, ולכן אינה מסוגלת עוד להשלים עם מעמד של שיפחה.

שנות רעב של יוטה בריקנר (אשר ביקרה בישראל לפני שנה), מאיר פרק אחר מן ההיסטוריה הקרובה של גרמניה, שוב מנקודת מבט נשית.

התקופה היא תחילת שנות החמישים והגיבורה היא נערה בגיל ההתבגרות. העלילה כולה, המתרחשת בתא המישפחתי הקטן שכולל את הבת ואת הוריה, משקפת את כל התיסכולים והמעצורים של החברה הגרמנית, הדעות הקדומות, שמכרסמות בה והעבר המעיק עליה. הסרט מבויים בקפדנות ובסגפנות של מי שאינו מוכן להניח לפרטים קוסמים ככל שהיו, להסיט את תשומת הלב מן העיקר. התוצאה וכתה כבר בפרטים רבים.

סרט נשי שלישי, 1+3=1, הוא קומדיה סארקסטית על שחקנית צעירה הנכנסת להריון, ועל שני הגברים שרוצים בה, כל אחד מהם בגלל סיבה אחרת, ושניהם גם יחד בשל הסיבות הלא-נכונות.

חמישה ימי זוויעה. שני סרטים אחרים, נעשו אומנם על-ידי בימאים, אבל מתרחשים סביב רמויות נשיות. הפטריות של אלכסנדר קלוגה הוא המורכב, המסוכך והמרתק שבין הסרטים

נוחה של אקסוטיקה

אבק לוחט (אלבן, תל-אביב, אנגליה) — שני מינסטרים תרבות בין הודו ובין המערב — האחד מתרחש בשנות ה-20, השני בימינו — מעלים במקביל על-ידי הבימאי גיימס אייבורי, הנחשב זה שנים רבות מומחה בענייני הודו. התכסיס העלילתי פשוט: תחקירנית בבייביסי מגלה שאחות סבתה היתה דמות מיסתורית ומרתקת, והיא יוצאת להתחקות על עקבותיה.

הסרט משלב את סימורה של הצעירה המודרנית הנפגשת עם הודו של היום — מדינה ריבונית, אבל שונה לחלוטין מן הרקע המערבי שממנו היא באה. והן את סיפור אחות הסבתא, שנישאה לפני 60 שנה לקצין בריטי ונסעה עימו להודו.

הסרט מוביל בהדרגה למסקנה, שגם אם העובדות השתנו במשך השנים מן הקצה אל הקצה, וגם אם המיבנה החברתי של הודו אינו דומה היום למיבנה הפיאודלי שהיה שם בעבר, הרי בעיני בני המערב (או שמה צריך, במיקרה זה, לומר בנות המערב) מפעילים הבארץ הזאת ויושביה קסם מיוחד על בני המערב המושך אותם בעוצמה מיסתורית, אם כי הזדהות מוחלטת אינה אפשרית.

כדי להגיע למסקנה הזאת, מוביל אייבורי את שני הסיפורים ביד רמה, לוחץ וכופה תמונות סימליות, גם כשאין נובעות דיוקאן מן העלילה. כל הפרק הנוגע לעבר משכנע הרבה יותר, בעיקר בשל נוכחותה של שחקנית צעירה וכשרונית מאוד בשם

גרטה סקאקי ושאש קאפור: מערב ומזרח

גרטה סקאקי, וחופעתו של הכוכב הודי שאש קאפור. בדמות נטיף מושט רגל, יהיר ומתחסד, דמות שדרכה נשקפת תמונה לא מחמיאה של היחסים בין המערב והמזרח. הבימוי של אייבורי — שמרני ובלתי-ממתייע — ישא חן בעיני כל מי שאוהב הפקות יוקרה של הסלחזיזה הבריטית. חסידי הקולנוע מצפים בדרך-כלל יותר.

ציטטות אמיתיות ומדומות — כל זה כדי להראות כיצד מורה צעיר להיסטוריה ננסה להבין את העבר הגרמני ולנחש את הכיוון שאליו יוביל עבר זה. אין כאן עלילה, אלא תיאוריות, הברקות ורעיונות מקוריים, הדורשים מן הצופה עירנות מתמדת.

חמישה ימים אחרונים של פרסי אדלון הוזכר כבר כמה פעמים כמדור זה, בהודמנויות שונות. הפעם, סוף סוף, אפשר יהיה לראות את הסיפור המינימליסטי הזה, המתרחש בין כותלי תחנת-מימטר במינכן, במשך חמישה ימים, פרק הזמן שבין לכירתה של סופי שול, סטודנטית שהיתה ממנהיגי מחתרת הורד הלבן האנטי-נאצית, בתקופת המילחמה, ובין הוצאתה להורג.

מיעוט האמצעים, ההתנזרות המכוונת מכל זווה או ברק, והתיאור האוהר של כל הרמויות — סוהרים ואסירים — עימן מחלקת הנערה את הימים הללו, הופכת את הזוועה הנאצית למאיימת ומפחידה עוד יותר מכפי שהיא מצטיירת בסירטי עלילה רגילים.

כאמור, הכל בתרגום עברי, ועל כך יש להודות למכון גיתה המטפל בהפצת תרבות גרמניה בעולם. מתי יקום פעם גם מכון ישראלי, שיידע לטפל באותה היעילות והמסירות, בהפצת התרבות הישראלית בעולם?

פסטיבל חיפה

הן אפשר

כמו כל דבר מזה, המתרחש בארץ, גם זה התחיל במיכתב של פלוני לעיריית חיפה,

נהר של בויק. סרטו של קוהאי איגורי הטוב ביותר בחיפה

המבטיח שיש בכוחו, להרים פסטיבל קולנוע, אם רק יתנו לו 7500 דולר. מאחר שבשנת בחירות סכום זה הוא עניין של מה בכך, אמרו — טוב, בתנאי שגרע מי האיש, אחרי הכל, זה עניין ציבורי ודי לנו בוועדות חקירה.

מסתבר שהפלוני הוא אלמוני, לא נתנו לו, אבל חשבו — למה לא ניתן לעצמנו, כלומר, ליוסי אורן המנהל את סינמטק חיפה.

אמרו ועשו. וגם זאת כמו כל דבר מזה המתרחש בארץ, גולד במהירות ונראה לא בדיוק כמו שהתכוונו, כלומר לא בדיוק כמו פסטיבל, אלא קצת יותר כתרגיל לקראת פסטיבל, שאם ירצה השם, ולא יהיו מילחמות יותר חשובות, יתרחש בשנה הבאה. כמו שמלמדת תורת החיים הנקראת, להיות ישראלי ב"ישראל", קובעים עובדה אחר-כך לומדים איך לבלוע אותה.

למעשה, היה זה הפנינג סימפאטי למדי. עיתונאים ובימאים השאירו את החרבות בתל-אביב ועלו הכרמלה לא לדרקור, כי אם לרשיח.

ללא תיכונן מוקדם, נקשרו קשרים טבעיים בין אנשים שונים שהמשותף להם הוא אהבת-נפש למיקצוע שלהם — הקולנוע, מעגלים מעגלים, ישבו גילה אלמגור עם שאול שירדן ואיתן גרין, עדית נעמן ונתן גרוס עם דני וולמן וצפל, זאב רווח והילל מיטלפונקט התי-לכט יחד בין אהבת הקולנוע ואהבת התיאטרון.

כך, הפכה הפגישה שבהר לוועידת פיסטון קטנטנת, כשרבר אחד ברור — אם יולד מכאן תינוק, ואולי בשנה הבאה יתרחב המעגל ויכלול כמה סדנאות, הרי אין זה תינוק-מכחנה, אלא ילד שהקולנועיים הישראלים מאוד רוצים נצאתו לאוויר העולם.

באשר לחלומות — כאלה היו רבים כעצי האורן, הייתי רוצה לקבל סרטים מכל הקטגוריות, כאלה שאין להם סיכוי וכאלה שיוצאים להפיץ, שיגיעו מכל העולם וייקנו בארץ. למה לא? חלם יוסי אורן בכל רם.

מחכים למנה העיקרית. הכל אפשרי, בתנאי. הן אפשר שיהיה בחיפה אולם אחר הגון לקולנוע ולא סינמטק רעוע שכיסאותיו חסרים מישיענת ושהישבן המתענה בהם מתחנן לבע-לי — כוא הביתה.

הן אפשר שיצגו סרטים בשעות הבוקר, בלי תאורת שמש, בקולנוע הגון לא כמו בבית-הקולנוע שביט (שלא אשם ישירות, כי אף פעם לא מציינים בו בבוקר). שכן, זה לא נעים לראות סרט, שמעלתו היחידה היא הצילום (המירדף הקטלני), כשקרני השמש עושות ריבועים והובים על המסך.

הן אפשר לוותר על זוועה ררוס-אפריקאית חובכנית וגוענית כמו אותו דבר של מצלמה נסתרת ולהציג לילדים, אם לא משהו חדש, אז לפחות משהו טוב. אומנם היו גם כמה רברים טובים (דנטון), אם כי כלי תרגום, ימים של עופרת שכבר מוצג בתל-אביב, נהר הבויק או השושנה הלבנה). אבל מה לעשות, מתוך 22 סרטים, זה רק מתאבן ולא המנה העיקרית.

ואם באמת כל הנסיונות לא נעשו בגלל שנת בחירות, אלא גם בגלל רצון להעמיק את תרבות הקולנוע בחיפה, הן אפשר בשנה הבאה, לחשוב בצורה יותר מיצועית על הרעיון המצויין.